

ΟΧΙ ΑΠΛΩΣ ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΕΣ

Οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν στους ανθρώπους ευκαιρίες να μάθουν, να σχεδιάζουν τη σταδιοδρομία τους και να έχουν πιο ισορροπημένες ζωές

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η ψηφιακή καινοτομία μεταβάλλει το εργασιακό περιβάλλον και τις επαγγελματικές δεξιότητες, επηρεάζοντας τον τρόπο μάθησης και εργασίας. Πώς επηρεάζει όμως τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι μπορούν να διαχειρίζονται τη σταδιοδρομία τους, να καταρτίζονται και να αλλάζουν εργασία; Χάρη σε καινοτόμα εργαλεία, στη μεγαλύτερη διαθεσιμότητα δεδομένων και την τεχνητή νοημοσύνη, οι νέες προσεγγίσεις για την υποστήριξη της εξέλιξης της σταδιοδρομίας και της αυτόνομης μάθησης μετασχηματίζουν τη δια βίου μάθηση. Το Cedefop εξετάζει τις πρόσφατες πρακτικές των ευρωπαϊκών χωρών για να βοηθήσει τους πολίτες τους να προβαίνουν στις κατάλληλες επιλογές σταδιοδρομίας και μάθησης ⁽¹⁾. Για την αξιοποίηση του δυναμικού των καινοτόμων προσεγγίσεων, οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής και οι επαγγελματίες πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις απαιτούμενες προϋποθέσεις και τις διαφαινόμενες προκλήσεις.

Οι πιο περιζήτητοι: εργαζόμενοι που μπορούν να προσαρμόζονται στις αλλαγές

Η τρέχουσα ανάλυση του Cedefop για κενές θέσεις εργασίας σε απευθείας σύνδεση σε ολόκληρη την ΕΕ επισημαίνει την προσαρμοστικότητα των εργαζομένων στις αλλαγές ως την πιο σημαντική δεξιότητα για τους ευρωπαϊούς εργοδότες ⁽²⁾. Το γεγονός αυτό δεν αποτελεί έκπληξη, δεδομένης της υφιστάμενης ρευστότητας των επαγγελματιών, της οργάνωσης της εργασίας και των τεχνολογιών.

⁽¹⁾ Με βάση τις πληροφορίες που συλλέγονται μέσω του δικτύου για τον δια βίου επαγγελματικό προσανατολισμό και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας, CareersNet.

⁽²⁾ Βλ. επίσης τον δικτυακό τόπο του Cedefop, ένα ενημερωτικό σημείωμα του Cedefop, ένα βίντεο και το Εργαλείο Ανάλυσης δεξιοτήτων για την αναζήτηση κενών θέσεων εργασίας σε απευθείας σύνδεση για την Ευρώπη.

Η προαγωγή της προσαρμοστικότητας αποτελεί μια τεράστια πρόκληση τόσο για τα άτομα όσο και για τους οργανισμούς και απαιτεί επενδύσεις σε μια νέα σειρά δεξιοτήτων και γνώσεων, οι οποίες συνήθως δεν εξετάζονται κατά τη διάρκεια της τεχνικής κατάρτισης. Οι δεξιότητες διαχείρισης της σταδιοδρομίας αποτελούν μέρος των εν λόγω δεξιοτήτων. Περιλαμβάνουν γνώσεις σχετικά με τις ανάγκες και τις δυνατότητες δεξιοτήτων των ατόμων, καθώς και την ικανότητα του ατόμου να οργανώνει το ίδιο τη μάθησή του, να λαμβάνει αποφάσεις και να σχεδιάζει και να αξιοποιεί ευκαιρίες σταδιοδρομίας.

Το πρώτο σημείο αναφοράς: Υπηρεσίες σε απευθείας σύνδεση

Ευτυχώς, η διαχείριση της σταδιοδρομίας τον 21ο αιώνα έχει καταστεί ευκολότερη. Πολλές διαδικτυακές υπηρεσίες είναι διαθέσιμες για όσους επιθυμούν να διερευνήσουν μόνοι τους τις δυνατότητές τους αναζητώντας νέες επιλογές μάθησης και εργασίας. Οι υπηρεσίες αυτοεξυπηρέτησης που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα επαγγέλματα και τις ευκαιρίες μάθησης, σε συνδυασμό με τις αξιολογήσεις προσωπικών δεξιοτήτων και συμπεριφορών έχουν αναπτυχθεί ιδιαίτερα σε ολόκληρη την ΕΕ. Πολλές από αυτές προσφέρουν στους χρήστες τη δυνατότητα να δημιουργήσουν προσωπικά χαρτοφυλάκια με τις δεξιότητές τους, τα προσόντα, τις εμπειρίες

και τις προσδοκίες τους. Οι εν λόγω δικτυακοί τόποι περιλαμβάνουν ολοένα και περισσότερο μηχανές αντιστοίχισης, οι οποίες συνδέουν τα προσωπικά χαρακτηριστικά και τις δεξιότητες με τις διαφημιζόμενες κενές θέσεις εργασίας, επιτρέποντας στα άτομα να συντάσσουν τα βιογραφικά τους σημειώματα και να υποβάλλουν αιτήσεις για θέσεις εργασίας. Ορισμένες από τις εν λόγω πλατφόρμες είναι γνωστές και χρησιμοποιούνται ευρέως. Ωστόσο, η ποιότητα αυτών των ψηφιακών υπηρεσιών ποικίλλει ανάλογα με το πώς και από ποιον δημιουργείται το περιεχόμενο, πώς υποστηρίζονται, και πώς προσελκύουν τους χρήστες.

Ευέλικτες υπηρεσίες που παρέχονται μέσω πολλαπλών διαύλων

Οι αυτόνομες διαδικτυακές υπηρεσίες είναι συνήθως λιγότερο χρήσιμες για άτομα με σχετικά χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων και γνώσεων. Οι ψηφιακές τους δεξιότητες μπορεί να μην επαρκούν για τη χρήση διαδικτυακών πλατφορμών, η αναζήτηση και η ερμηνεία πληροφοριών σταδιοδρομίας μπορεί να είναι δύσκολη και οι χρήστες μπορεί απλώς να έχουν απορίες οι οποίες δεν επιλύονται από το διαθέσιμο περιεχόμενο. Πολλοί άνθρωποι χρειάζονται βοήθεια από εξειδικευμένους επαγγελματίες συμβούλους προκειμένου να αξιοποιήσουν στο έπακρο τα εν λόγω ψηφιακά εργαλεία. Μια συνήθης στρατηγική είναι ο εξορθολογισμός της υποστήριξης μέσω ενός συνδυασμού διαύλων επικοινωνίας (π.χ. τηλεφωνική επικοινωνία, συνομιλία, μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου). Ο σωστός συνδυασμός διαύλων εξαρτάται από τις ανάγκες των χρηστών, οι οποίες συνήθως αξιολογούνται σταδιακά για να προσαρμοστούν στην υποστήριξη που λαμβάνουν. Η πρόσβαση στην πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπίδραση συνήθως προορίζεται για τους χρήστες με τις μεγαλύτερες ανάγκες.

Σε αυτό το πλαίσιο, η εργασία των ίδιων των επαγγελματιών του τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού αλλάζει, και πολλοί υιοθετούν έναν διαφορετικό τρόπο σκέψης. Οι επαγγελματίες πρέπει να είναι πρόθυμοι να αναθεωρήσουν τις στρατηγικές τους και να αναπτύξουν από κοινού μεθόδους πλούσιες σε τεχνολογίες, ενώ τα διευθυντικά στελέχη πρέπει να το ενισχύσουν αυτό με σχέδια ανάπτυξης προσωπικού. Με βάση τις ορθές πρακτικές σε ολόκληρη την Ευρώπη, το Cedefop ανέπτυξε **μια σειρά ενότητων κατάρτισης** οι οποίες στοχεύουν ειδικά στη διευκόλυνση της αλλαγής στάσης των υπηρεσιών σταδιοδρομίας απέναντι στις ΤΠΕ.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1: EGUIDANCE DENMARK

Η eGuidance Δανίας θεσπίστηκε από το Υπουργείο Παιδείας της Δανίας για την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, χάρη στις νέες τεχνολογίες, όπως οι διαδικτυακές συνομιλίες, η ανταλλαγή γραπτών μηνυμάτων και το Facebook, καθώς και στην πιο «κλασική» επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεφώνου. Η υπηρεσία αυτή αποτελεί τμήμα της εθνικής **πύλης επαγγελματικού προσανατολισμού** η οποία περιλαμβάνει ολοκληρωμένες πληροφορίες για την αγορά εργασίας που καλύπτουν το σύνολο της χώρας – αποτελώντας τη βάση για αποτελεσματικό επαγγελματικό προσανατολισμό. Οι υπάλληλοι του eGuidance εργάζονται σε κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού και απασχόλησης σε ολόκληρη τη χώρα και έχουν εκπαιδευτεί για την αντιμετώπιση των ειδικών απαιτήσεων των νέων μέσω επικοινωνίας. Το σύστημα απευθύνεται σε μαθητές δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σε ενήλικες που αναζητούν βοήθεια για τη διαχείριση της σταδιοδρομίας τους και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους. Τα νέα χαρακτηριστικά του, όπως οι διαδικτυακές συνομιλίες, έχουν γίνει ιδιαίτερα δημοφιλή στους νέους.

Υπηρεσίες: δράση σε τοπικό επίπεδο και ανταπόκριση σε συγκεκριμένα πλαίσια

Οι επιτυχείς ψηφιακές υπηρεσίες συχνά δημιουργούνται βάσει ειδικών τοπικών αναγκών, ενώ ο κεντρικός συντονισμός τείνει να παραμένει ένας σημαντικός παράγοντας για τη βιωσιμότητά τους. Αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους όταν αντλούν τις πληροφορίες τους απευθείας από τοπικές επιχειρήσεις και δίκτυα ενδιαφερόμενων φορέων και συμβουλεύουν τα άτομα ώστε να λαμβάνουν αναλόγως επαγγελματικό προσανατολισμό, κατάρτιση, εργασιακή εμπειρία και να αποκτούν πρόσβαση σε θέσεις εργασίας. Συνεπώς, οι δάσκαλοι, οι εκπαιδευτές, οι σύμβουλοι και άλλα μέλη μιας συγκεκριμένης κοινότητας διαδραματίζουν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων διαχείρισης της σταδιοδρομίας των συμπολιτών τους. Στη Φινλανδία, οι μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υποβάλλουν τους φακέλους τους σε διάφορους επαγγελματίες αναζητώντας απασχόληση για συγκεκριμένες περιόδους για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας σε επιχειρήσεις, μέσω μιας σχολικής υπηρεσίας η οποία υποστηρίζεται από μια διαδικτυακή πλατφόρμα, και η οποία αποτελείται από επαγγελματίες επαγγελματικού προσανατολισμού και εκπαιδευτικούς. Αντιστρόφως, οι εργοδότες διαφημίζουν θέσεις εργασιακής εμπειρίας μέσω της ίδιας εκπαιδευτικής πλατφόρμας και συνεργάζονται με το προσωπικό παροχής επαγγελματικού προσανατολισμού και το εκπαιδευτικό προσωπικό για να εξασφαλίζεται η συνάφεια με την παιδαγωγική

επάρκεια των προγραμμάτων τους. Στο Βέλγιο, ένα πρόγραμμα προώθησης έγκαιρης επαφής των μαθητών με νεοεμφανιζόμενα επαγγέλματα χρησιμοποιεί ψηφιακές προσομοιώσεις εργασιακών πλαισίων. Η πρωτοβουλία υλοποιείται από το προσωπικό παροχής επαγγελματικού προσανατολισμού και το εκπαιδευτικό προσωπικό και υποστηρίζεται από τα βιομηχανικά και εμπορικά επιμελητήρια.

ΠΛΑΙΣΙΟ 2: YOUTH@WORK SCOTLAND

Ο σχεδιασμός της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της επαγγελματικής σταδιοδρομίας αποτελεί μια εξαιρετικά δύσκολη, ωστόσο σημαντική προσπάθεια για τους περισσότερους νέους. Το παιχνίδι Youth@Work σχεδιάστηκε από μια ομάδα διεθνών εμπειρογνομόνων για την ευαισθητοποίηση των εφήβων και για να τους προτρέψει να αρχίσουν να σκέφτονται τις εκπαιδευτικές τους επιλογές και τις επαγγελματικές τους προοπτικές με θετικό και ρεαλιστικό τρόπο.

Οι σχεδιαστές παιχνιδιών και οι προγραμματιστές προσδιόρισαν τις απαιτούμενες ικανότητες σταδιοδρομίας και τις εφάρμοσαν ως μαθησιακά αποτελέσματα στο παιχνίδι. Για να χαρακτηρίσουν τα επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα και για να προσδιορίσουν τις δραστηριότητες στις διαφορετικές ζώνες του παιχνιδιού, έλαβαν πληροφορίες από νεαρούς παίκτες καθώς και από δύο θεωρητικά πλαίσια:

Το μοντέλο δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας Skills Development Scotland: καθορίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για να υποστηρίξει τα άτομα να αποκτήσουν και να χρησιμοποιήσουν βασικές δεξιότητες που τους δίνουν τη δυνατότητα να σχεδιάσουν και να επιδιώξουν ευκαιρίες ζωής, μάθησης και εργασίας, δηλαδή δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας. Τους βοηθά να προσδιορίσουν τις υφιστάμενες δεξιότητές τους και τους απαραίτητους μαθησιακούς στόχους τους, προκειμένου να βελτιώσουν την απασχολησιμότητά τους και την προσαρμοστικότητά τους στις αλλαγές.

Το μοντέλο επαγγελματικών ενδιαφερόντων του Αμερικανού ψυχολόγου John Holland: βασίζεται στην ιδέα ότι η σταδιοδρομία καθορίζεται από την αλληλεπίδραση μεταξύ της προσωπικότητάς μας και του περιβάλλοντος – θέλουμε θέσεις εργασίας με ανθρώπους σαν εμάς. Ως εκ τούτου, οι άνθρωποι αναζητούν περιβάλλοντα που θα τους επιτρέψουν να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητές και τις ικανότητές τους και να εκφράσουν τις στάσεις και τις αξίες τους, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα ευχάριστα προβλήματα και αναλαμβάνοντας ρόλους.

Το παιχνίδι αναπτύχθηκε ως έργο ανοιχτού κώδικα στην Unity και μπορεί να το παίξει κάποιος στον Safari και στον Firefox. Είναι διαθέσιμο [εδώ](#), απαιτεί ένα πρόσθετο ιστού του unity web player.

Σας προκαλεί έκπληξη; Το παιχνίδι και η εκπαιδευτική ψυχαγωγία στην υπηρεσία της καθοδήγησης

Τα παιχνίδια ηλεκτρονικών υπολογιστών χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν με τον περιορισμένο στόχο να επιτρέπουν στους νέους να ενημερώνονται για τα επαγγέλματα και τις επιλογές μάθησης. Οι τρέχουσες πρωτοβουλίες προάγουν μια πιο εκτεταμένη χρήση της ποικιλίας των περιβαλλόντων και τον υψηλότερο βαθμό συμμετοχής των χρηστών που μπορούν να προσφέρουν τα σύγχρονα παιχνίδια. Για παράδειγμα, ένας παίκτης μπορεί να συμμετέχει σε ένα παιχνίδι προσομοίωσης εργασίας ή να παίξει ένα παιχνίδι ρόλων με έμφαση στις επικοινωνιακές ή εμπορικές δεξιότητες, ενώ τα παιχνίδια διοίκησης επιχειρήσεων στοχεύουν σε δεξιότητες που σχετίζονται με τη σταδιοδρομία και οι γρίφοι ελέγχουν ή επικεντρώνονται στις γνωστικές δεξιότητες. Τα παιχνίδια μπορούν να καταγράψουν τη συμπεριφορά των παικτών, να προσαρμόσουν τις συνθήκες παιχνιδιού και να παράσχουν πληροφορίες οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους επαγγελματίες για τη συμπλήρωση αξιολογήσεων, να παράσχουν πληροφορίες και να συμβάλουν στη δημιουργία δραστηριοτήτων ανάπτυξης σταδιοδρομίας. Ενώ αυτό είναι ένα πρόσφατο πεδίο εξέλιξης, είναι πολλά υποσχόμενο, και η κατάλληλη υποστήριξη από μοντέλα ανάπτυξης σταδιοδρομίας (βλ. πλαίσιο) μπορεί να συμβάλει στην υλοποίηση των ονείρων και των ιδεών των νέων ανθρώπων.

Ψηφιακά εργαλεία και πόροι διαχείρισης σταδιοδρομίας

Τα διευθυντικά στελέχη και οι επαγγελματίες του τομέα Ανθρώπινου Δυναμικού μπορούν να χρησιμοποιήσουν εργαλεία ψηφιακού χαρτοφυλακίου για να σχεδιάσουν την (ανα)κατανομή και την κατάρτιση του προσωπικού καταγράφοντας τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων και των αποτελεσμάτων δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων (π.χ. παροχή συμβουλών και καθοδήγηση). Εάν ενσωματωθούν κατάλληλα στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων, μπορούν να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να διαχειριστούν τα ταλέντα του προσωπικού τους, να σχεδιάσουν διαδικασίες διαδοχής και να στηρίξουν την καινοτομία. Η διαχείριση μεμονωμένων χαρτοφυλακίων, όταν συνδυάζεται με ευέλικτες στρατηγικές μάθησης, μπορεί να διευκολύνει την αναδιοργάνωση της παραγωγής και να ενισχύσει το σύνολο των δεξιοτήτων των εργαζομένων και την αυτονομία τους.

Όλο και περισσότερο, οι προσφορές κατάρτισης μέσω διαδικτύου φέρουν σήματα ποιότητας και

οι συμμετέχοντες λαμβάνουν πιστοποιητικό ή αποδεικτικό προσόντων. Η αυξανόμενη σημασία των εν λόγω προγραμμάτων κατάρτισης (τα οποία απευθύνονται κυρίως σε ενήλικες) αντικατοπτρίζεται στο γεγονός ότι πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν αρχίσει να συνδέουν τα προσόντα που αποκτώνται εκτός του επίσημου συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης με επίσημα πρότυπα προσόντων (η Γαλλία με την **αναγνώριση προηγούμενων και εμπειρικών γνώσεων (VAE)**, οι Κάτω Χώρες, η Πολωνία με τα **προσόντα αγοράς**).

ΠΛΑΙΣΙΟ 3: Η ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΜΟΥ - ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΒΕΛΓΙΟ (ΦΛΑΝΔΡΑ)

Στο Βέλγιο, η φλαμανδική δημόσια υπηρεσία απασχόλησης (VDAB) προσφέρει το ηλεκτρονικό σύστημα *Mijn loopbaan* (Η σταδιοδρομία μου), το οποίο επιτρέπει στους χρήστες να δημιουργήσουν ένα πλήρως εξατομικευμένο χαρτοφυλάκιο σταδιοδρομίας. Αυτό το χαρτοφυλάκιο τους επιτρέπει να καταγράφουν τις ικανότητες και τα προσόντα τους, να δημιουργούν το βιογραφικό τους σημείωμα και να το μεταφορτώνουν σε μια ηλεκτρονική πλατφόρμα που χρησιμοποιείται από εργοδότες. Το σύστημα είναι συνδεδεμένο με τη βάση δεδομένων κενών θέσεων εργασίας και χρησιμοποιεί εξελιγμένες τεχνικές αντιστοίχισης (π.χ. βάσει ικανοτήτων). Το *Mijn loopbaan* μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την αναζήτηση πολλών ειδών ευκαιριών εκπαίδευσης και κατάρτισης. Για την υποστήριξη της μάθησης που αφορά τη σταδιοδρομία σε νεαρή ηλικία και την αύξηση της συμμετοχής των νέων, η VDAB προσφέρει σε εκπαιδευτικούς πρακτικά εκπαιδευτικά σεμινάρια μισής μέρας σχετικά με τον τρόπο αυτόνομης χρήσης του *Mijn loopbaan* και εξοικείωσης των μαθητών τους και των σπουδαστών τους με αυτό το εργαλείο.

Ενιαία σημεία πρόσβασης και χρήσης μαζικών δεδομένων

Σε πολλές χώρες, τα ενιαία εθνικά σημεία εισόδου στις πληροφορίες για την αγορά εργασίας είναι δημοφιλή χάρη στην άντληση μαζικών δεδομένων και σε άλλες ψηφιακές εξελίξεις. Αυτές οι υπηρεσίες συνδυάζουν δεδομένα της αγοράς εργασίας τα οποία είναι διάσπαρτα σε διάφορους δικτυακούς τόπους, και παρέχουν διεπαφές φιλικές προς τον χρήστη, οπτικοποιήσεις δεδομένων ή ανοικτή πρόσβαση σε ομάδες δεδομένων, καθώς και τη δυνατότητα προσαρμογής του περιβάλλοντος χρήστη. Ένα παράδειγμα είναι η δημοφιλής διαδικτυακή πύλη *LMI for all* με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία συνδέει και τυποποιεί τις πηγές πληροφοριών υψηλής ποιότητας για την αγορά εργασίας για να διευκολύνει τους εργαζομένους, τους αιτούντες εργασία και τους εργοδότες να λαμβάνουν αποφάσεις σταδιοδρομίας. Τα εν λόγω δεδομένα είναι ελεύθερα διαθέσιμα

για χρήση σε σχετικές εφαρμογές και δικτυακούς τόπους μέσω μιας διεπαφής προγραμματισμού εφαρμογών. Αυτές όπως και παρόμοιες υπηρεσίες επωφελούνται πλέον από δεδομένα που αφορούν ηλεκτρονικές προκηρύξεις κενών θέσεων, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για την απεικόνιση των τάσεων της αγοράς εργασίας όσο και για τη δημιουργία μηχανών που αντιστοιχούν χρήστες με τις προσφερόμενες θέσεις εργασίας. Όπως προαναφέρθηκε, η άντληση μαζικών δεδομένων μπορεί να βελτιώσει τις πληροφορίες σταδιοδρομίας, αλλά πρέπει να βασίζεται σε ποιοτικά δεδομένα από ένα ευρύ φάσμα πηγών. Τα υφιστάμενα δεδομένα προέρχονται από ιστότοπους και δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης και ενδέχεται να είναι υποκειμενικά και να βασίζονται σε αρχεία χαμηλής ποιότητας. Η ποιότητά τους πιθανότατα θα βελτιωθεί καθώς οι εθνικές αρχές καταβάλλουν προσπάθειες για τη σήμανση και την εναρμόνιση των δεδομένων για τις κενές θέσεις εργασίας.

Πολλά υποσχόμενες αλλά γεμάτες προκλήσεις: Τεχνητή νοημοσύνη και μηχανική μάθηση στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τις υπηρεσίες αυτοεξυπηρέτησης. Με βάση τη συμπεριφορά των χρηστών και τα δεδομένα που είναι αποθηκευμένα σε προσωπικούς φακέλους, μπορεί να προτείνει εξατομικευμένες πληροφορίες, δραστηριότητες εξέλιξης και αντιστοιχίες με θέσεις απασχόλησης. Καθώς η μηχανική μάθηση επιτρέπει την τελειοποίηση δυναμικών αλγορίθμων μέσω της αναγνώρισης προτύπων, η TN χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο στα παιχνίδια και στην εκπαιδευτική ψυχαγωγία και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ωστόσο, η μηχανική μάθηση στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο, λαμβάνοντας υπόψη την άριστη ποιότητα των δεδομένων από τα οποία πρέπει να μάθει. Η σήμανση δεδομένων μπορεί να είναι ελλιπής σε πολλές χώρες (π.χ. σημάνσεις κενών θέσεων εργασίας) και η τρέχουσα τάση χρήσης δεδομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης συνήθως επηρεάζει τα αναγνωρισμένα πρότυπα, ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο τα χρησιμοποιούν οι χρήστες (π.χ. αναρτήσεις στο Twitter/αναρτήσεις στο Facebook). Υπάρχουν επίσης εύλογες αμφιβολίες όσον αφορά τη δημόσια γενίκευση αλγορίθμων που έχουν αναπτυχθεί σε περιορισμένα περιβάλλοντα. Για παράδειγμα, εργαλεία που συμβάλλουν στην εύρεση θέσεων εργασίας και παρέχουν συμβουλές σταδιοδρομίας πρέπει να έχουν «εκπαιδευτεί», στο μέτρο του δυνατού, με αντιπροσωπευτικά δείγματα πραγματικών

χρηστών. Οι τρέχουσες προκλήσεις υποδηλώνουν ότι εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη βελτίωσης των βασικών δεδομένων. Αυτό θα απαιτήσει εθνικές επενδύσεις, βελτίωση της νομοθεσίας και προσεκτικό έλεγχο της μηχανικής μάθησης στην υποστήριξη της εξέλιξης της σταδιοδρομίας.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες στηρίζουν τη δια βίου σταδιοδρομία...

Όταν στηρίζονται σε ευρεία συναίνεση όσον αφορά τα πρότυπα πληροφοριών, τους διαύλους και τις διαδικασίες, οι προσωπικές δυναμικές πληροφορίες σταδιοδρομίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να παράσχουν αδιάλειπτη υποστήριξη στους εκπαιδευόμενους εντός των οργανισμών (π.χ. γραφεία απασχόλησης, κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού, σχολεία, κέντρα κοινωνικής ασφάλισης και επιχειρήσεις). Αξιοπίστα συστήματα εθνικών επαγγελματικών προσόντων και επικύρωσης που επιτρέπουν την ενσωμάτωση πιστοποιητικών εκπαίδευσης ενηλίκων τα οποία αποκτώνται εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο.

Τα ψηφιακά χαρτοφυλάκια είναι ολοένα και πιο χρήσιμα για τον συντονισμό των πολιτικών και την παροχή της εκπαίδευσης ενηλίκων. Όταν χρησιμοποιούνται σωστά, τα χαρτοφυλάκια επιτρέπουν την ανταλλαγή συστάσεων υψηλού επιπέδου μεταξύ των υπηρεσιών οι οποίες αξιολογούν τις ανάγκες για δεξιότητες και παρέχουν συμβουλές σταδιοδρομίας σε παρόχους κατάρτισης και υπηρεσίες επικύρωσης.

... και τη διά βίου μάθηση

Η μεικτή μάθηση που συνδυάζει ηλεκτρονικούς πόρους με την διαπροσωπική αλληλεπίδραση μεταξύ του εκπαιδευόμενου και του εκπαιδευτικού, επιτρέπει την προσαρμογή στο πλαίσιο των χρηστών και στον διαθέσιμο χρόνο τους. Σε αυτό το μοντέλο παροχής, ο επαγγελματίας μπορεί να καταστεί ο ενημερωμένος συνεργάτης ο οποίος βοηθά τον χρήστη να σχεδιάσει τη δική του εμπειρία μάθησης, επιλέγοντας διαδικτυακούς πόρους και προγραμματίζοντας δραστηριότητες. Μπορεί να χρησιμοποιήσει συγχρονική ή ασύγχρονη εκμάθηση, διαφοροποιημένα μέσα και κινητές εφαρμογές. Οι μεικτές λύσεις μπορούν να αντιμετωπίσουν τις ιδιαιτερότητες της μάθησης στον χώρο εργασίας, σε περιβάλλον σχολικής τάξης και στο σπίτι.

Η υποστήριξη της σταδιοδρομίας ως ατομικό δικαίωμα

Η εδραίωση της υποστήριξης της σταδιοδρομίας ως ατομικού δικαιώματος συνδέεται στενά με την ανάπτυξη της ψηφιακής ιδιότητας του πολίτη.

ΠΛΑΙΣΙΟ 4: ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΜΕΙΚΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΙΑ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ

Εμπειρογνώμονες από πέντε χώρες (Βουλγαρία, Λιθουανία, Ρουμανία, Σλοβενία και Τσεχία) δημιούργησαν έναν πόρο ηλεκτρονικής καθοδήγησης και μάθησης από ομοτίμους για εκπαιδευτές νέων – νοσηλευτές, κοινωνικούς λειτουργούς και συμβούλους νέων και εκπαιδευτικούς – οι οποίοι επιθυμούν να γίνουν σύμβουλοι νεαρών ενηλίκων άνω των 18 ετών οι οποίοι βρίσκονται στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας τους.

Ο πόρος περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης για τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την καθοδήγηση μεικτής μάθησης, μια συλλογή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και τη μη εισαγωγή διακρίσεων στον επαγγελματικό προσανατολισμό, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές για την επαγγελματική καθοδήγηση από ομοτίμους και την διαπροσωπική επαφή με τους νέους.

Στόχος του – υπό εξέλιξη – έργου είναι η δημιουργία ενός δικτύου επαγγελματιών εκπαιδευτών, ειδικευμένων στην καθοδήγηση με βάση μαθησιακές δραστηριότητες οι οποίες μπορούν να δημιουργηθούν με ευελιξία, ανά πάσα στιγμή, με την υποστήριξη ψηφιακών εργαλείων. Αυτή η μεικτή προσέγγιση προσφέρεται στους νέους με στόχο την αύξηση της απασχολησιμότητάς τους και των επιχειρηματικών τους δεξιοτήτων και για να τους διευκολύνει να διαχειριστούν τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία.

Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων προωθεί την πρόσβαση στην υποστήριξη της εξέλιξης της σταδιοδρομίας ως ατομικού δικαιώματος που συνδέεται με τις ίσες ευκαιρίες μάθησης και εργασίας. Ως εκ τούτου, ορισμένες χώρες έχουν καταστήσει την πρόσβαση στον επαγγελματικό προσανατολισμό νόμιμο δικαίωμα. Η Εσθονία κάνει ένα βήμα παραπέρα, ενσωματώνοντας την υποστήριξη της σταδιοδρομίας στην εφαρμογή της ψηφιακής ιδιότητας του πολίτη. Οι τρέχουσες εξελίξεις στη διά βίου μάθηση δείχνουν ότι πρόκειται για μια ουσιαστική στρατηγική. Τα ψηφιακά χαρτοφυλάκια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την καταχώριση και για την εφαρμογή των ατομικών δικαιωμάτων, όπως τα **κουπόνια επαγγελματικού προσανατολισμού** (Βέλγιο-Φλάνδρα) και οι **προσωπικοί λογαριασμοί μάθησης** (Γαλλία). Η προώθηση της πρόσβασης σε διαθέσιμους στο κοινό εκπαιδευτικούς πόρους, πλατφόρμες αντιστοίχισης και άλλες υπηρεσίες μπορεί να αποτελέσει μέρος ενός ψηφιακού «οικοσυστήματος» του πολίτη, το οποίο προσαρμόζεται στις ανάγκες του από την αρχή έως το τέλος της ζωής του.

Τι επιφυλάσσει το μέλλον

Οι τρέχουσες εξελίξεις στη διαθεσιμότητα των δεδομένων και στην αύξηση της υπολογιστικής ισχύος υποδηλώνουν ότι η δια βίου υποστήριξη της σταδιοδρομίας είναι πιο κοντά από ποτέ. Η ψηφιακή καινοτομία, όταν εντάσσεται με τον κατάλληλο τρόπο στα πλαίσια επαγγελματικού προσανατολισμού, εκπαίδευσης και εργασίας, οδηγεί σε προοδευτική αλλαγή από την παθητική στη δυναμική υποστήριξη η οποία είναι προσαρμοσμένη στις μεταβαλλόμενες ατομικές ανάγκες. Έως ένα βαθμό, οι πολιτικές για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την κατάρτιση εξακολουθούν να λειτουργούν μαζικά, με την εφαρμογή ενιαίων λύσεων, π.χ. λόγω της αδυναμίας διαχείρισης και μετάδοσης περίπλοκων ατομικών πληροφοριών. Ωστόσο, αυτή η προσέγγιση αντικαθίσταται σταδιακά από άλλες: οι άνθρωποι μπορούν πλέον να μάθουν και να λάβουν υποστήριξη βάσει των γνώσεων και των αναγκών τους, καθιστώντας τη μετάδοση των πληροφοριών ολοένα και ευκολότερη.

Για τη βελτίωση της χρήσης και της πρόσβασης σε

ψηφιακά εργαλεία, οι εθνικές αρχές και άλλοι φορείς υλοποίησης πρέπει να εξετάσουν τον κατάλληλο τρόπο προσαρμογής της τρέχουσας καινοτομίας στις ανάγκες και τα περιβάλλοντά τους. Για να υποστηρίξει τους πιθανούς φορείς υλοποίησης της ψηφιακής καινοτομίας, το Cedefop έχει αναπτύξει ένα εργαλείο λήψης αποφάσεων: επιτρέπει στους φορείς χάραξης πολιτικής να αξιολογούν τη δυνατότητα μεταφοράς και προσαρμοστικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών για την υποστήριξη της σταδιοδρομίας (αντιστοίχιση, κατάρτιση προφίλ, χαρτοφυλάκια, κ.λπ.). Μια διαδραστική έκδοση θα είναι διαθέσιμη έως το τέλος του 2019.

Παρόλο που όλες αυτές οι καινοτομίες μπορούν να συμβάλλουν στην παροχή υψηλής ποιότητας διαδικτυακών πληροφοριών προσαρμοσμένων στους χρήστες και συμβουλών, η ολιστική, εξατομικευμένη υποστήριξη θα απαιτεί πιθανότατα πάντα την ανθρώπινη παρέμβαση. Αυτό ισχύει ασφαλώς για τέτοιες περίπλοκες και βαθιά κοινωνικές δραστηριότητες όπως η παροχή συμβουλών.